

BIULETYN KATECHETYCZNY (97)

ZAWARTOŚĆ: I. Spotkanie Stowarzyszenia Katechetów Polskich; II. Sprawozdanie z działalności Koła Naukowego Katechetów UKSW w roku akademickim 2016/2017; III. Sesja naukowa Towarzystwa Naukowego Franciszka Salezego; IV. Sprawozdanie z ogólnopolskiej konferencji naukowej *Katecheza a reforma oświaty*, Warszawa, 24 V 2017; V. Sprawozdanie z ogólnopolskiej konferencji naukowej *Religijność cyfrowych tubylców*, Warszawa, 25 V 2017*

I. SPOTKANIE STOWARZYSZENIA KATECHETYKÓW POLSKICH

W dniach 19-21 września 2016 r. na UKSW w Warszawie odbył się I Kongres Teologii Praktycznej, którego hasłem było: *Polska krajem misyjnym?* Każdy z trzech dni kongresu poruszał inny temat: dzień pierwszy – „Widzieć”, dzień drugi – „Oceniać” i ostatni – „Działać”. W zaplanowanych sesjach plenarnych poruszono wiele ważnych tematów.

19 września – „Widzieć”

I sesja plenarna: *Od świętego gaju do winnicy Pańskiej...Działalność misyjna i duszpasterska na etapie zaszczipiania chrześcijaństwa w Polsce i na Pomorzu (X-XIII wiek)* – prof. dr hab. Stanisław R o s i k, wykładowca Uniwersytetu Wrocławskiego; *„Kościół przyniósł Polsce Chrystusa” (św. Jan Paweł II). Rola kaznodziejstwa w chrystianizacji Polski* – ks. prof. dr hab. Kazimierz P a n u ś, wykładowca Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II.

II sesja plenarna: *Pomiędzy katechezą w parafii a szkolnym nauczaniem religii. Z historii katechizacji dzieci i młodzieży w Polsce (XVI-XX wiek)* – bp dr hab. Wojciech O s i a l, wykładowca Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego; *W poszukiwaniu drogi. Między dziś i jutro Kościoła*

* Redaktorem Biuletynu katechetycznego jest ks. Rafał B e d n a r c z y k, Warszawa.

w Polsce – ks. prof. dr hab. Adam Przybecki, wykładowca Uniwersytetu Adama Mickiewicza.

20 września: „Oceniać”

Nasz kraj misyjny między „dziś” i „jutro” – o. prof. dr hab. Andrzej Potocki OP, wykładowca Uniwersytetu Warszawskiego. Następnie uczestnicy kongresu podzieli się na cztery grupy tematyczne:

I. Duszpasterstwo dzieci – moderator: ks. dr hab. Marian Zajęc, prof. KUL; prelegenci: dr Aneta Rayzacher-Majewska, UKSW; ks. dr hab. Hubert Łysy, UO; ks. dr hab. Paweł Mąkosa, prof. KUL; dr Jolanta Kurosz, UAM; relator: ks. dr hab. Paweł Mąkosa, prof. KUL.

II. Duszpasterstwo młodzieży – moderator: ks. prof. dr hab. Zbigniew Marek SJ, Akademia Ignatianum; prelegenci: ks. prof. dr hab. Adam Kalbarczyk, UAM; ks. dr hab. Andrzej Kiciński, prof. KUL; ks. prof. dr hab. Wojciech Cichosz, UMK; relator: ks. dr Jarosław Kowalczyk, WSD Legnica.

III. Duszpasterstwo dorosłych – moderator: ks. prof. dr hab. Stanisław Dyk, KUL; prelegenci: ks. prof. dr hab. Kazimierz Misiaszek, UKSW; ks. dr Sławomir Płusa, KUL; o. dr hab. Marek Fiątkowski, KUL; relator: ks. dr hab. Leszek Szewczyk, UŚ.

IV. Duszpasterstwo starszych i chorych – moderator: ks. dr hab. Mieczysław Polak, prof. UAM; prelegenci: ks. dr Roman Ceglarek, WSD Częstochowa; ks. dr hab. Henryk Sławiniński, prof. UPJPII; ks. prof. dr hab. Wiesław Przygoda, KUL; relator: ks. dr hab. Bogusław Drożdż, prof. PWT Wrocław.

Tego dnia swoje spotkania miały poszczególne stowarzyszenia (katechetyków, pastoralistów i homiletyków). W ramach Walnego Zebrania Stowarzyszenia Katechetyków Polskich dokonano wyboru nowych władz. Prezesem został ks. prof. dr hab. Kazimierz Misiaszek, a sekretarzem ks. dr hab. Dariusz Kurzydło – obydwaj wykładowcy Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie. W skład Zarządu weszli ponadto: ks. prof. dr hab. Radosław Chałupniak, prof. dr hab. Anna Zelm oraz ks. dr hab. Paweł Mąkosa (zastępca przewodniczącego). W skład Komisji Rewizyjnej SKP weszli: dr Aneta Rayzacher-Majewska (przedstawicielka UKSW, która następnie została wybrana przewodniczącą Komisji), ks. dr Roman Buchta oraz ks. dr Marek Korgul.

21 września: „Działać”

Nawrócenie pastoralne i duszpasterstwo misyjne w Polsce... – ks. prof. UKSW dr hab. Tomasz W i e l e b s k i, wykładowca Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego; *Planowanie duszpasterskie w kontekście współczesnych wyzwań* – bp prof. KUL dr hab. Wiesław Ś m i g i e l, wykładowca Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II. Konferencję zakończyła msza św. pod przewodnictwem abp. Stanisława G ą d e c k i e g o, przewodniczącego Konferencji Episkopatu Polski.

* * *

W dniach 26 i 27 września 2017 r. w Częstochowie, w Centrum Duchowości oo. Jezuitów odbył się zjazd Stowarzyszenia Katechetów Polskich (SKP). W zjeździe (w różnym wymiarze czasowym) uczestniczyły w sumie 63 osoby, 17 osób usprawiedliwiło swoją nieobecność, od 51 osób nie było żadnego odzewu (w sumie nie przybyło 68 osób, czyli ponad połowa).

Pierwszego dnia odbyło się sympozjum katechetyczne: *Katecheza dorosłych dla Kościoła w Polsce*. Na wstępie prezes SKP ks. prof. dr hab. Kazimierz M i s i a s z e k przedstawił wykład *Ogólne założenia katechezy dorosłych dla Kościoła w Polsce*, po czym temat był kontynuowany w czterech grupach, wokół tematów:

- katechezy przedmałżeńskiej – moderator: ks. dr Wojśław C z u p r y ń s k i,
- katechezy rodziców – moderator: ks. dr Zbigniew B r z e z i n k a,
- katechezy w fazie średniej dorosłości – moderator: ks. dr hab. Dariusz K u r z y d ł o,
- katechezy osób starszych – moderator: ks. dr Roman C e g ł a r e k.

Główne wnioski i postulaty, jakie zostały wypracowane w poszczególnych obszarach badawczych, zostały przedstawione na forum całego zgromadzenia. Efekty pracy zostaną opublikowane w przyszłorocznym numerze czasopisma „Studia Katechetyczne”. Eucharystii tego dnia przewodniczył i homilię wygłosił bp dr hab. Wojciech O s i a l. Wieczorem odbyła się prezentacja nowości wydawniczych i spotkanie koleżeńskie.

Drugiego dnia odbyło się walne zebranie Stowarzyszenia. Protokół z posiedzenia znajduje się w osobnym dokumencie. Podczas walnego zebrania SKP podjęto m.in. uchwałę o przyjęciu dwóch nowych członków: ks. dr. Andrzeja K o w a l s k i e g o oraz ks. dr. Jacka Z j a w i n a, a także

o nadaniu honorowego członkostwa SKP: kard. Kazimierzowi Nyczowi, bp. dr. Gerardowi Kuszcy, bp. dr. Antoniemu Długoszu, ks. prof. dr. hab. Jerzemu Bagrowiczowi, ks. prof. dr. hab. Stanisławowi Kulpaczyńskiemu oraz ks. prof. dr. hab. Bogusławowi Wardziemu.

Po walnym zebraniu członkowie Komisji Wychowania Katolickiego KEP ks. prof. dr. hab. Piotr Tomasiak oraz ks. dr. Marek Korgul przedstawili bieżące informacje związane z nauczaniem religii w szkole, dotyczące m.in. nowelizacji rozporządzenia MEN o nauczaniu religii w szkole, porozumienia o kwalifikacjach nauczyciela religii, egzaminie maturalnym z religii oraz postępie prac nad nową podstawą programową nauczania religii. Eucharystii drugiego dnia przewodniczył ks. prof. KUL dr. hab. Paweł Mąkosza.

ks. Dariusz Kurzydło, Warszawa

II. SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI KOŁA NAUKOWEGO KATECHETYKÓW UKSW W ROKU AKADEMICKIM 2016/2017

Zgodnie ze Statutem Koła Naukowego Katechetyków UKSW (KNK), „głównym celem działalności Koła jest rozbudzanie zainteresowań pracą naukową i badawczą, twórczą, samokształceniową i popularyzatorską w środowisku studenckim UKSW oraz współpraca z placówkami oświatowymi, badawczymi oraz użyteczności publicznej”. W roku akademickim 2016/2017 konsekwentnie realizowano ten cel przez udział w licznych przedsięwzięciach i inicjatywach o charakterze naukowym i popularnonaukowym. W jeszcze większym stopniu niż miało to miejsce w poprzednich latach działalność KNK nie ograniczała się do UKSW, ale zataczała coraz szersze kręgi, przyczyniając się do wzbudzania zainteresowania katechezą i katechetyką w różnych środowiskach.

15 października odbyło się pierwsze spotkanie Koła, na którym zaprezentowany został harmonogram spotkań. Poza comiesięcznymi posiedzeniami obejmował on wydarzenia zewnętrzne o charakterze katechetycznym. Ponadto obecni na spotkaniu członkowie Koła zapoznali się ze sprawozdaniem za rok 2014/2015 i perspektywą dalszych działań. Zgodnie z zapowiedziami pierwszy nowy członek Koła otrzymał zestaw gadżetów KNK.

W listopadzie podczas spotkania Koła przypomniano sylwetki dwóch wybitnych katechetyków, którym Koło zawdzięcza swoje istnienie i wieloletnią działalność – śp. ks. prof. Jana Charytąńskiego SJ oraz śp. ks. prof. Romana Murawskiego. Na tę okazję zostały przygotowane postery naukowe przybliżające wybrane fakty z życiorysów obu wykładawców, jak również ich dorobek naukowy.

Kolejne spotkanie odbyło się w grudniu, zaś w styczniu członkowie Koła wraz z wykładawcami katechetyki i studentami uczestniczyli w tradycyjnym opłatku katechetyków. Spotkanie było okazją do wspólnego przeżycia radości z Narodzenia Pańskiego, jak również pogłębienia relacji między sympatykami katechetyki.

Podczas marcowego spotkania członkowie Koła uhonorowali żeńską część organizacji, jako że spotkanie wypadło 8 marca. Podjęto także temat czasopism katechetycznych. Uczestnicy spotkania podzielili się doświadczeniami w kwestii diecezjalnych i lokalnych pism podejmujących kwestie katechetyczne. Nie zabrakło analizy wiodących tytułów katechetycznych, ukazujących się na przestrzeni dwóch ostatnich stuleci.

W kwietniu 2017 r. swą działalność rozpoczęło Koło Naukowe Katechetyków – sekcja w Ołtarzewie. Po pierwszym spotkaniu informacyjnym i wzbudzeniu zainteresowania działalnością Koła wśród społeczności Wyższego Seminarium Duchownego Księży Pallotynów, dokonano wyborów władz. Prezesem został al. Dominik Gaładyk SAC. Władze sekcji w Ołtarzewie aktywnie włączyły się w administrowanie konta Koła na portalu społecznościowym Facebook. Również w kwietniu odbyło się spotkanie Koła w UKSW, na którym dyskutowano na temat mitów i stereotypów dotyczących nauczania religii w szkole. Punktem wyjścia w dyskusji były opublikowane na jednym z portali katolickich mity nt. nauczania religii, jak również artykuły prasowe krytycznie odnoszące się do lekcji religii.

Kluczowym miesiącem dla działalności Koła był maj – właśnie wtedy odbyła się pierwsza z cyklu ogólnopolska konferencja naukowa *Katecheza a... reforma oświaty* (24 maja 2017). Poza prelegentami – dr Kamillą Frejusz, ks. dr. hab. Adamem Majem, ks. dr. Andrzejem Kielianem i ks. dr. Jarosławem Kowalczykiem – przedsięwzięcie oświetlili swą obecnością bp Marek Mendyk, przewodniczący Komisji Wychowania Katolickiego oraz Marzena Machałek, wiceminister Edukacji Narodowej. W konferencji aktywnie uczestniczyli również członkowie Koła – sekcji w Ołtarzewie. Inicjatywa była dofinansowana przez Prorektora UKSW ds. Studenckich.

Dzień później – 25 maja 2017 r. – Koło Naukowe Katechetów współorganizowało kolejną ogólnopolską konferencję. Tym razem tematem wiodącym spotkania była *Religijność cyfrowych tubylców*. Obok pracowników UKSW prelegentami byli dr hab. Jan Rutkowski (UW), ks. dr Tomasz Kopiczko i dr Karolina Dziewulska-Siwiek (WSKSiM).

Ostatnie spotkanie Koła w roku akademickim 2016/2017 odbyło się 14 czerwca 2017 r. Zanim podsumowano działania i nakreślono dalsze plany, głos zabrała jedna z członkiń Koła – Katarzyna Gołębiewska, która podzieliła się wrażeniami z uczestnictwa w konferencji i warsztatach *Rozmowy bez mowy* w Głogowie, na którą została oddelegowana z ramienia Koła. Słuchacze mogli wzbogacić się jej doświadczeniem i umiejętnościami odnośnie do prawidłowego przekazu katechetycznego osobom niesłyszącym. Po jej wystąpieniu uczestnicy spotkania otrzymali zaświadczenia o zaangażowaniu w działalność Koła Naukowego Katechetów.

Rok akademicki 2016/2017 być może nie obfitował w przedsięwzięcia i wydarzenia podejmowane z myślą o katechizujących czy katechizowanych. Niewątpliwym walorem działalności we wspomnianym okresie było poszerzenie Koła o sekcję w Ołtarzewie. Nie bez znaczenia był również fakt zaplanowania działań, które zostaną podjęte w kolejnym roku akademickim. Plany te dotyczą zarówno aktywności ściśle naukowej, jak również opracowania materiałów katechetycznych i pomocniczych do nauczania religii oraz doskonalenia katechetów – stosownie do celów i założeń nakreślonych w Statucie Koła Naukowego Katechetów.

Aneta Rayzacher-Majewska, Warszawa

III. SESJA NAUKOWA TOWARZYSTWA NAUKOWEGO FRANCISZKA SALEZEGO

W dniach 19-20 maja 2017 r. w Łądzie nad Wartą odbywał się jubileuszowy X zjazd Towarzystwa Naukowego Franciszka Salezego. W drugim dniu spotkania członkowie TNFS uczestniczyli w sesji naukowej. W jej ramach kontynuowano cykl programowy zatytułowany *Młodość i jej świat*, a tym razem skoncentrowano się na zagadnieniu *Młodość a Kościół*.

Ksiądz prof. dr hab. Sławomir Z a r ę b a (UKSW) wygłosił referat: *Czy młodzież odchodzi od Kościoła? (od jakiego Kościoła)?* Zagadnienie zostało ukazane z socjologicznego punktu widzenia. Prelegent zarysował stan religijności współczesnej młodzieży, próbując wskazać na przyczyny tego stanu oraz zarysować skutki. Na szczególne podkreślenie zasługuje wniosek, że choć młodzież oddala się od Kościoła, to jednak jest to raczej odejście od Kościoła instytucjonalnego. Niezależnie od tego, młodzi ludzie odczuwają potrzebę religii i religijności. Kolejny prelegent, ks. prof. dr hab. Krzysztof P a w l i n a (PWTW), nie mógł uczestniczyć w spotkaniu. Jego wystąpienie, zatytułowane *Młodzież a chrześcijański system wartości* zaprezentował ks. dr Marcin S z c z e r b i ń s k i. Nie tylko wyróżnił on wartości szczególnie istotne z punktu widzenia młodego pokolenia, ale także przedstawił i scharakteryzował różnorodne grupy młodzieżowe.

Kolejne wystąpienie należało do dr. Mateusza T u t a k a (UKSW). Wystąpienie *Zaangażowanie młodzieży w życie Kościoła* należało po części do socjologii, po części zaś do teologii pastoralnej. Prelegent omówił wyniki badań poczynionych podczas Światowych Dni Młodzieży w Krakowie w 2016 r. Badania przeprowadzono w pallotyńskim Instytucie Statystyki Kościoła Katolickiego SAC we współpracy z Narodowym Centrum Kultury. Wyniki badań zostały krótko omówione. Kolejne przedłożenie wygłosił ks. prof. dr hab. Kazimierz M i s i a s z e k SDB (UKSW). Ukazał w nim, jak przedstawia się relacja *Młodzież a nauka religii*. Odnosząc się do lekcji religii w polskim systemie edukacji, zwrócił uwagę na jej walory i słabości. Odnosząc się do dokumentów katechetycznych Kościoła, wskazał różnice między nauczaniem religii i katechezą. Jednocześnie podkreślił, że są to działania komplementarne i różne, a brak jednego z nich wpływa na nieskuteczność drugiego, co ma miejsce obecnie, gdy w większości diecezji brakuje systematycznej katechezy parafialnej.

Parafia była środowiskiem, które przeanalizował kolejny prelegent – o. dr hab. prof. KUL Marek F i a ł k o w s k i OFMConv. Jego wystąpienie, zatytułowane *Grupy, ruchy, wspólnoty, stowarzyszenia szansą zaangażowania młodzieży w Kościele*, przypomniało słuchaczom podstawowe informacje o różnych grupach i ruchach funkcjonujących w Polsce. Istotnym walorem prelekcji było wskazanie zalet każdej z grup, przy jednoczesnym zaznaczeniu wad, które pominięte przez animatorów mogą doprowadzić nawet to zamknięcia się członków, bez odniesienia do wspólnoty Kościoła. Ostatnim wystąpieniem była refleksja ks. inspektora Adama P a r s z y w k a SDB *Wolontariat jako szansa aktywności w Kościele*. Na

przykładzie konkretnych działań Salezjańskiego Wolontariatu Misyjnego – „Młodzi świata” ukazane zostały inicjatywy podejmowane przez wolontariuszy. Perspektywą wiodącą było zaangażowanie młodych i ukazanie zapału młodzieży jako niezwyklej wartości. Ksiądz Inspektor, uzasadniając działalność wolontariatu, odwoływał się do przykładu samego św. Jana Bosko i aktywizowania młodych na rzecz innych i czynienie przez nich dobra.

Zanim uczestnicy spotkania skorzystali z innych atrakcji, jakimi było m.in. zwiedzanie łódzkiego klasztoru, przeprowadzono wybory nowych władz TNFS na kadencję 2017-2022. W wyniku głosowania nowym prezesem Towarzystwa Naukowego Franciszka Salezego został ks. prof. dr hab. Kazimierz Misiasek. W skład zarządu weszli ponadto: ks. dr hab. Ryszard F. Sadowski, prof. UKSW, ks. dr hab. Stanisław Chrobaek, prof. UKSW, ks. dr hab. Mariusz Chamarczuk, ks. dr hab. Sylwester Jedrzejewski, prof. UPJPII, ks. dr hab. Zbigniew Łepko, prof. UKSW oraz ks. prof. dr hab. Jerzy Gocko. Wybrana została także Komisja Rewizyjna w składzie: ks. dr hab. Jan Niewęglowski, prof. UKSW, ks. dr rysztof Niegowski i ks. dr Radosław Błaszczyk. Po wyborach omówiono datę kolejnego zjazdu, jak również jego tematykę. Zdecydowano, że sesja naukowa zjazdu TNFS w 2018 r. będzie tematycznie powiązana z młodzieżą w kontekście przypadającego stulecia odzyskania niepodległości.

Aneta Rayzacher-Majewska, Warszawa

IV. SPRAWOZDANIE Z OGÓLNOPOLSKIEJ KONFERENCJI NAUKOWEJ KATECHEZA A REFORMA OŚWIATY WARSZAWA, 24 V 2017

Konferencja naukowa *Katecheza a reforma oświaty* została zorganizowana przez Katedrę Katechetyki Fundamentalnej i Historii Katechezy Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego oraz Koło Naukowe Katechetów UKSW. Patronat nad konferencją objęła Komisja Wychowania Katolickiego KEP.

Pierwsze słowa do uczestników konferencji skierował ks. prof. dr hab. Piotr Tomasiak, dziekan Wydziału Teologicznego UKSW. Powiedział: „Konferencja naukowa jest o tyle cenna, o ile służy praktyce”. Następnie ks. mgr lic. Jacek Burt, doktorant katechetyki i moderujący pierwszą

część sympozjum, zaprosił studentów i doktorantów z Koła Naukowego Katechetów UKSW do panelu dyskusyjnego na temat obaw i nadziei związanych z reformą oświaty. Wśród uczestników dyskusji był alumn I roku Wyższego Seminarium Duchownego Stowarzyszenia Apostolstwa Katolickiego w Ołtarzewie, now. Krzysztof Szczępkowski, a także przedstawiciele katechetyki UKSW: ks. Michał Polny, ks. Damian Dzuba, Zofia Antonina Tranda oraz Anita Welenc z PWTW w Warszawie.

W dalszej części konferencji ks. dr Jarosław Kowalczyk zreferował zagadnienie wpływu reformy oświaty na katechezę. Prelegent z Papieskiego Wydziału Teologicznego we Wrocławiu przybliżył uczestnikom pojęcie reformy oświaty, wskazał na przyczyny obecnych zmian i określił znaczenie reformy dla katechezy. Mówca podkreślił potrzebę dowartościowania wolontariatu, bowiem on wspiera katechezę. „Sam katecheta ma być także reformowany – mówił ks. J. Kowalczyk – ale należy pamiętać, że katecheza jest dziełem całego Kościoła”.

Temat *Katecheza wobec reformy oświaty 1999 i 2009* przedstawiła dr Aneta Rayzacher-Majewska z Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego. Przypomniała, że wraz z reformą 1999 r. powstały nowe dokumenty regulujące nauczanie. Kolejna reforma zaowocowała nowym zapisem celów i wymagań edukacyjnych oraz sprecyzowała wymagania dotyczące edukacji domowej.

Drugi panel sympozjum prowadził al. Dominik Gładki SAC, alumn IV roku pallotyńskiego seminarium. W tej części spotkania dołączyli do obecnych bp Marek Mendyk, przewodniczący Komisji Wychowania Katolickiego Konferencji Episkopatu Polski, oraz minister Marzena Machałek, sekretarz stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej.

W pierwszym w tej sesji referacie ks. dr Andrzej Keliń pogłębił wobec zgromadzonych temat nowych podręczników do religii. Adiunkt Katedry Katechetyki Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie przedstawił na początku aktualne trudności związane z przekazem wiedzy oraz wskazał na istotne czynniki w procesie katechetycznym. Są nimi m.in. przygotowane otoczenie oraz materiały do nauki własnej. Następnie dr Kamilla Frejus z Papieskiego Wydziału Teologicznego w Warszawie – Collegium Bobolanum, opowiedziała o sytuacji katechety wobec reformy oświaty. Prelegentka ukazała także rys historyczny awansu zawodowego oraz przyszłościowe zmiany względem niego.

Ostatni referat ogólnopolskiej konferencji naukowej wygłosił ks. dr hab. Adam Maj, prof. KUL. Wykładowca w Instytucie Pedagogiki lubelskiego

uniwersytetu zreferował następujący temat: *Szkola katolicka wobec reformy oświaty*. Prelegent wskazał na przemiany współczesnego szkolnictwa w Polsce, przypomniał istotę szkoły katolickiej oraz jej odniesienie do reformy: „Zmiany nie wprowadzają rewolucji do nauczania katolickich szkół”.

Po skończonych referatach, kilka zdań skierowała do zgromadzonych minister Marzena Machałek. Sekretarz Stanu MEN podkreśliła, że reforma jest potrzebna, ale nie dotyczy ona tylko nauczania katechezy: „Na każdej lekcji wychowujemy” – przypomniała. Następnie radością z obecności na konferencji podzielił się bp Marek Mendyk. Ostatnimi akordami konferencji była dyskusja i podziękowania, które wypowiedziała A. Razyca Her-Majewska. Na zakończenie bp M. Mendyk udzielił obecnym pasterskiego błogosławieństwa.

Ogólnopolska konferencja naukowa *Katecheza a reforma oświaty* w ciągu kilkugodzinnego spotkania z pewnością nie wyczerpała tematu. Niewątpliwie jednak wpisała się w publiczną dyskusję wokół tematu reformy oświaty, stanowiąc w tej dyskusji wyraźny, znaczący głos.

Dominik Gaładyk SAC, Oltarzew

V. SPRAWOZDANIE Z OGÓLNOPOLSKIEJ KONFERENCJI NAUKOWEJ RELIGIJNOŚĆ CYFROWYCH TUBYLCÓW, WARSZAWA, 25 V 2017

Organizatorem Konferencja Naukowa *Religijność cyfrowych tubylców* była Katedra Katechetyki Materialnej przy współudziale Koła Naukowego Katechetów oraz Koła Studentów i Doktorantów Public Relations w Social Media. Rozpoczęła się ona o godz. 9.30 w sali nr 223 w Kampusie UKSW przy ul. Dewajtis. Otwarcia Konferencji dokonał ks. prof. dr hab. Ryszard Czekałski, prorektor Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego, w obecności ks. prof. dr. hab. Piotra Tomasiaka, dziekana Wydziału Teologicznego. Ksiądz Prorektor zaznaczył w słowie wprowadzającym do konferencji, że jest ona kontynuacją wcześniejszym spotkań poświęconych problematyce mediów cyfrowych w wychowaniu na katechezie. Nowoczesne środki komunikacji generują nowe zjawiska kulturowe, wymagające naukowego namysłu podejmowanego przez przedstawicieli różnych dyscyplin naukowych. W ten nurt

refleksji wpisuje się konferencja, której głównym organizatorem jest Katedra Katechetyki Materialnej na Wydziale Teologicznym UKSW.

Konferencja została podzielona na trzy sesje. Pierwszą poprowadził ks. dr Rafał B e d n a r c z y k. Miała ona charakter problemowy i służyła postawieniu zasadniczych pytań natury teoretycznej. W pierwszym wystąpieniu dr hab. Jan R u t k o w s k i z Wydziału Pedagogicznego na Uniwersytecie Warszawskim poruszył zagadnienie *Wyzwania pedagogiczne w perspektywie kształtowania się generacji cyfrowych tubylców*. Ujął je w perspektywie historycznej, eksponując pewne prawidłowości towarzyszące pojawianiu się nowych narzędzi służących komunikacji i utrwalaniu myśli. Przykładem takich zmian było pojawienie się druku, które wpłynęło na zmianę koncepcji ówczesnej oświaty i przyczyniło się do podniesienia jej poziomu. Obecnie mamy do czynienia z kolejną rewolucją, która dokonuje zmian w podejściu do problematyki edukacji i wychowania młodego pokolenia. Ksiądz dr Tomasz K o p i c z k o z WSD w Ełku (afiliowanego do UWM) podjął temat *Cyfrowi imigranci i cyfrowi tubylcy – próba charakterystyki*. Zadaniem tej prelekcji było uporządkowanie aparatu pojęciowego oraz przybliżenie obrazu współczesnej młodzieży nazywanej cyfrowymi tubylcami. Kolejną prelekcję – *Religijność on-line?* – wygłosiła dr Karolina D z i e w u l s k a - S i w e k z WSKSiM w Toruniu. Dziś, gdy próbuje się przenosić w sferę Internetu coraz to nowe obszary życia społecznego – handel, informacje, rozrywka, usługi, obsługa bankowa oraz urzędowa – rodzą się pytania o granice tego zjawiska oraz na ile obszar mediów cyfrowych może służyć rozwijaniu ludzkiej religijności. Praktyczne przykłady zastosowania mediów katolickich w kształtowaniu postaw religijnych Polaków zostały przedstawione przez dr Milenę K i n d z i u k z WT UKSW w wystąpieniu na temat: *Serwis Katolickiej Agencji Informacyjnej w portalach internetowych i w mediach społecznościowych*.

Sesja druga konferencji była moderowana przez dr Anetę R a y z a - c h e r - M a j e w s k ą. Poszczególne prelekcje zmierzały do podkreślenia praktycznych aspektów związanych z rozwojem cywilizacji cyfrowej. Temat *Formy religijności w serwisie społecznościowym Facebook* podjęła w swoim wystąpieniu prof. UKSW dr hab. Monika P r z y b y s z z WT UKSW. Portale społecznościowe stanowią przestrzeń do swobodnego dyskusowania na różne tematy, wśród których ważne miejsce zajmują zagadnienia związane z religią. W wielu przypadkach to forum staje się także przestrzenią do wyrażania rozmaitych przejawów religijności. Jest to z pewnością obszar, który potrzebuje zaangażowania ze strony Kościoła,

a zwłaszcza katechetów, ażeby sposób przekazywania treści religijnych nie był tam infantylizowany lub sprowadzany do religijnego kiczu. Na temat *Uwarunkowania i skutki „zatracania” się dzieci i młodzieży w cyberprzestrzeni – przegląd wybranych czynników i badań* wypowiedziała się prof. UKSW dr hab. Małgorzata Przybysz-Zaremba z WNR UKSW. Podstawowym czynnikiem powodującym cyberuzależnienia u młodzieży jest brak odpowiedniego wsparcia wychowawczego ze strony rodziców. Dziecko nie potrafi właściwie oceniać tego, co znajduje się w Internecie. Dlatego bez pomocy rodziców, opartej na solidnej aksjologii, dziecko będzie bardziej podatne na działania destrukcyjne płynące z nadużywania urządzeń cyfrowych. W ostatnim wystąpieniu tej sesji podjęte zostało przez ks. dr. Rafała Bednarczyka z WT UKSW zagadnienie *Wyzwania religijnego wychowania cyfrowych tubylców*. Wychowawcy powinni formować młodych ludzi do racjonalnego korzystania z dostępnych im mediów, a przy tym także do rozwijania ich umiejętności komunikacyjnych potrzebnych w poruszaniu się w świecie realnym oraz w kontakcie osobistym z Bogiem.

Sesja trzecia, moderowana przez Adama Kędzierskiego, studenta WT UKSW, była zatytułowana *W trzech słowach o religijności (multi)medialnej*. Poszczególne wystąpienia miały zadanie – opierając się na innych dziedzinach wiedzy – poszerzenia spojrzenia na problematykę religijności obecnej w cyberprzestrzeni. Ksiądz dr hab. Dariusz Kurzydło z WT UKSW w wystąpieniu na temat *Katecheza w czasach technopłynności* nakreślił sposób, w jaki współczesna psychologia próbuje interpretować zmiany mentalne zachodzące w młodej generacji. Marta Brzezinska-Waleszczyk, doktorantka na WT UKSW, redaktor Aleteia Polska (międzynarodowego portalu tworzonego przez katolików), przybliżyła zagadnienie *Katohipsterzy, blogosfera w Kościele katolickim*, odwołując się do współczesnych nauk o mediach. Ksiądz dr Tomasz Białobrzeski z WPK UKSW poruszył temat *Pomiędzy prawem i moralnością w cyberprzestrzeni*. Obecnie granica między przestępstwem a zachowaniem amoralnym w przestrzeni wirtualnej bywa trudna do zdefiniowania. Dlatego istnieje potrzeba wychowania młodego pokolenia do odpowiedzialnego reagowania na przejawy niemoralności w cyberprzestrzeni.

Ostatnim punktem konferencji była dyskusja z udziałem prelegentów i pozostałych uczestników. Konferencję podsumował i dokonał jej oficjalnego zamknięcia ks. prof. dr hab. Ryszard Czekałski.

ks. Rafał Bednarczyk, Warszawa